

KLINICKÁ CYTOGENETIKA SEMINÁŘ

Mgr. Hanáková

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

ODDĚLENÍ LÉKAŘSKÉ GENETIKY FN BRNO

ambulance

cytogenetické laboratoře

laboratoře klasické cytogenetiky

laboratoř prenatální cytogenetiky

laboratoř postnatální cytogenetiky

laboratoř onkocytogenetiky

stanovení karyotypu

G – pružování chromosomů

laboratoř molekulární
genetiky

laboratoř molekulární cytogenetiky

metody – FISH, SKY, CGH, MLPA

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

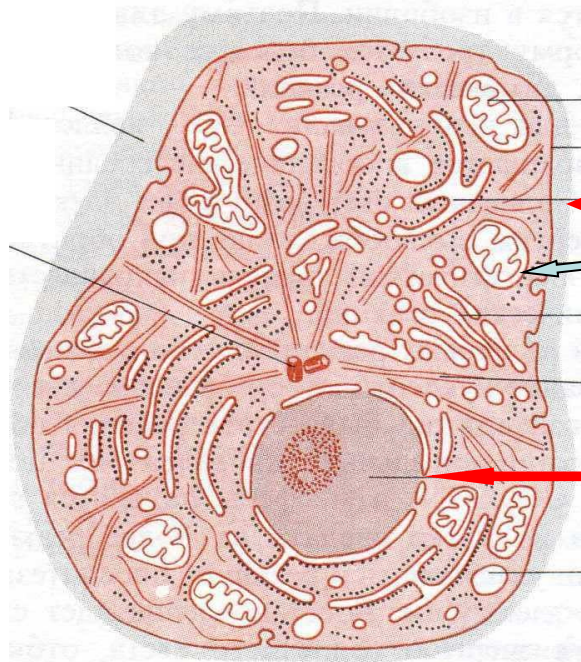
ROZDÍLY MEZI VYŠETŘENÍMI V JEDNOTLIVÝCH TYPECH LABORATOŘÍ

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

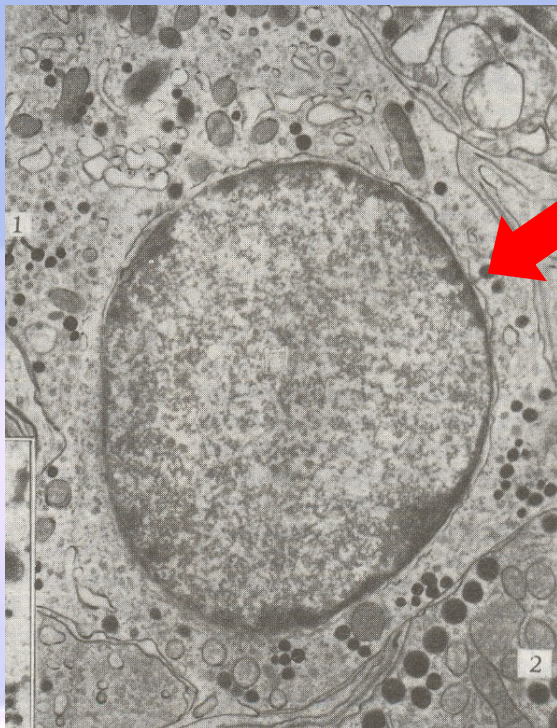
SCHEMA LIDSKÉ BUŇKY

cytoplasma s organelami
(DNA je v mitochondriích)

buněčné jádro
(DNA + proteiny, RNA)

ZMĚNA ORGANIZACE GENETICKÉHO MATERIÁLU BĚHEM BUNĚČNÉHO CYKLU SOMATICKÝCH BUNĚK

**jádro v interfázi –
despiralizované molekuly DNA
(různé stupně spiralizace)**

**mitóza (metafáze)
chromosomy = spiralizované molekuly DNA
46 chromosomů lidí s normálním karyotypem**

MOŽNOSTI VYŠETŘENÍ GENETICKÉHO MATERIÁLU (v různých typech laboratoří)

- **vyšetření chromosomů**

- metodami klasické cytogenetiky
(G-pruhování chromosomů)

vyšetření celého karyotypu (všech chromosomů)

rozlišovací schopnost nejnižší (do 10 Mb)

chromosom s G-pruhy

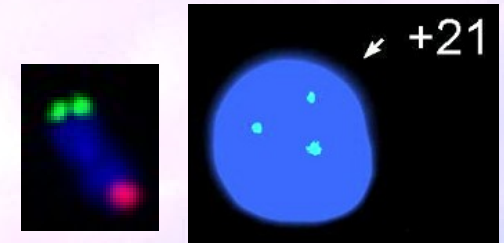
- **vyšetření chromosomů, interfázních jader i izolované DNA**

- metodami molekulární cytogenetiky
(vyšetření pomocí fluorescenčně značených sond, PCR)

vyšetření celého karyotypu

vyšetření konkrétních oblastí

rozlišovací schopnost vyšší (až po rozdíly v jednotlivých nukleotidech – závisí na konkrétní metodě)

chromosom s fluorescenčně značenými sondami (vlevo),
interfázní jádro (vpravo)

- **vyšetření izolované DNA**

- metody molekulární genetiky

rozlišovací schopnost nejvyšší (rozdíly v sekvenci DNA)

dvoušroubovice DNA

ODDĚLENÍ LÉKAŘSKÉ GENETIKY FN BRNO

ambulance

cytogenetické laboratoře

laboratoře klasické cytogenetiky

laboratoř prenatální cytogenetiky

laboratoř postnatální cytogenetiky

laboratoř onkocytogenetiky

stanovení karyotypu

G – pružování chromosomů

laboratoř molekulární cytogenetiky

metody – FISH, SKY, CGH, MLPA

laboratoř molekulární
genetiky

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

VSTUPNÍ MATERIÁLY K VYŠETŘENÍ

- postnatální materiály: periferní krev
  - prenatální materiály: plodová voda, choriové klky, krev plodu, kůže potracených plodů
  - onko – materiály: kostní dřeň, solidní nádory
- laboratoře klasické cytogenetiky – specializované na konkrétní typ vstupních materiálů – **odlišné kultivační postupy**
- laboratoře molekulární cytogenetiky a molekulární genetiky – vyšetřují genetický materiál ze všech typů vstupních materiálů

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

VYŠETŘENÍ CHROMOSOMŮ

vyšetření v laboratořích **klasické** (postnatální, prenatální) cytogenetiky a onkocytogenetiky a **molekulární** cytogenetiky

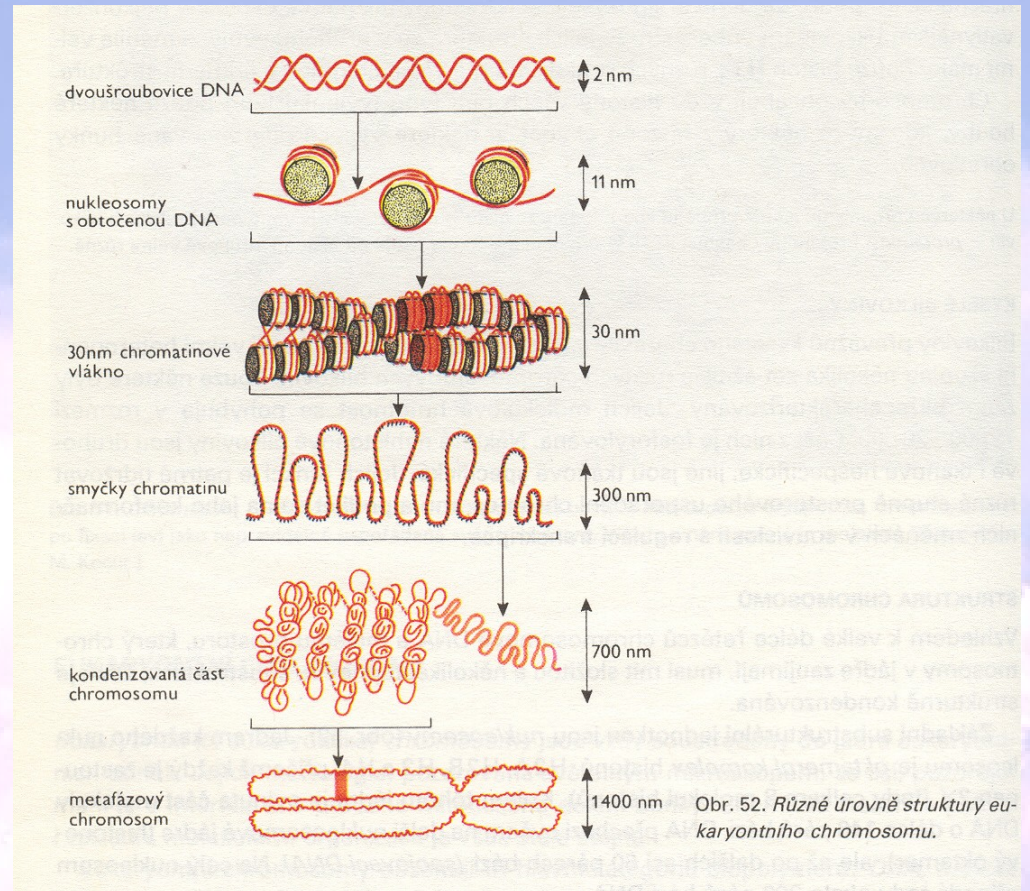

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

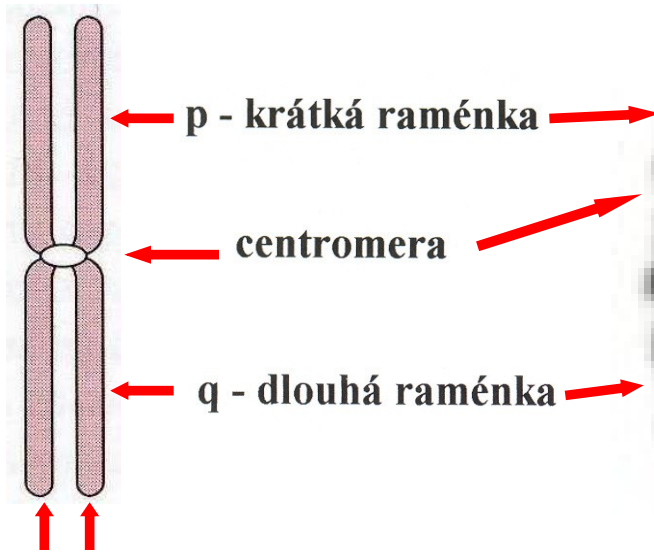
SPIRALIZACE CHROMOSOMŮ

během buněčného cyklu se chromatin nachází v různých fázích spiralizace (v interfázi nízký stupeň spiralizace, během mitózy postupná kondenzace, maximální v metafázi mitózy)

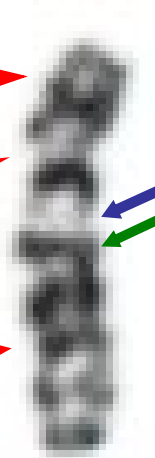
CHROMOSOMY V PRAXI

schema chromosomu

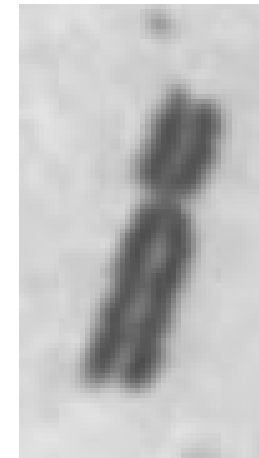

sesterské chromatidy
(identické kopie)

chromosom s G- pruhy

chromosom obarvený
po celé délce

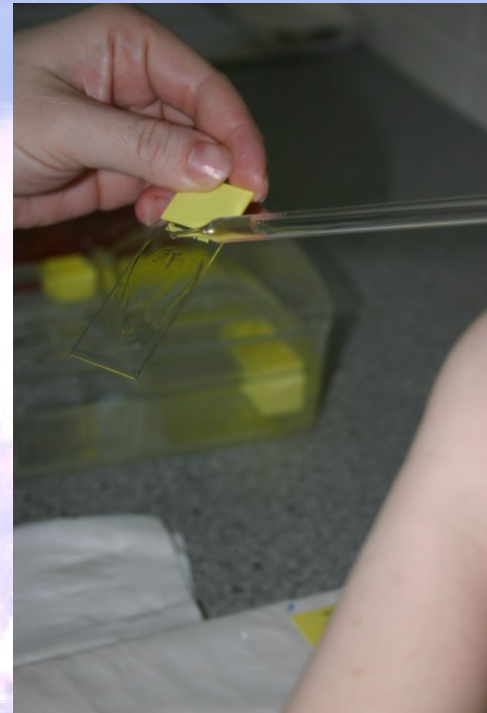

dvouchromatidový metafázní chromosom

METODY KLASICKÉ CYTOGENETIKY

zpracování suspenze

- vykapání suspenze na podložní sklíčka

METODY KLASICKÉ CYTOGENETIKY

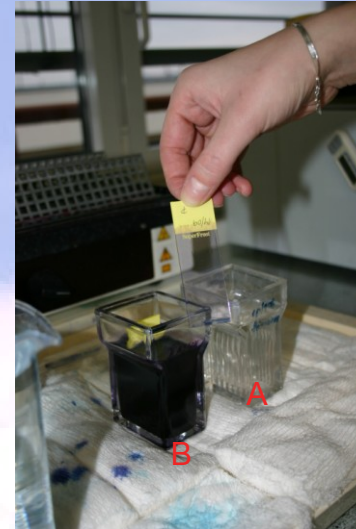
pruhování chromosomů

• pruhování chromosomů

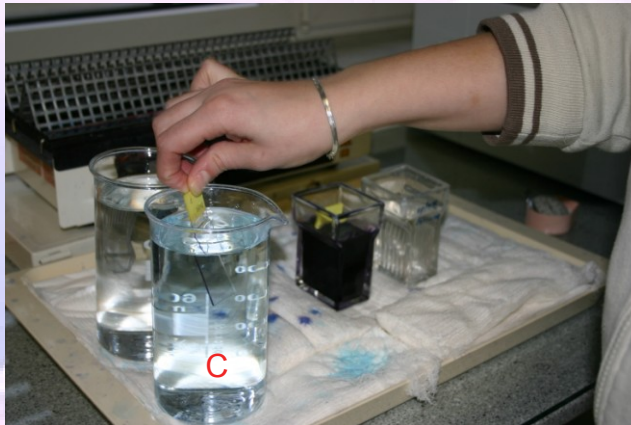
1 – inkubace
preparátu
v roztoku
trypsinu
(dochází
k **natrávení**
chromosomových
proteinů)

2 – oplach
preparátu
v Sørensenově
fosfátovém
pufru (A),
barvení
barvívem
Giemsa-
Romanowski (B)

3 – oplach
ve vodě (C)

4 – sušení
sklíček
na sušící
plotýnce

METODY KLASICKÉ CYTOGENETIKY

hodnocení

chromosomy s G-pruhy hodnotíme ve **světelném mikroskopu**
zdroj světla - **viditelná část spektra** (halogenová žárovka)
(stanovení karyotypu)

METODY KLASICKÉ CYTOGENETIKY

hodnocení

zvětšení přibližně 1000x

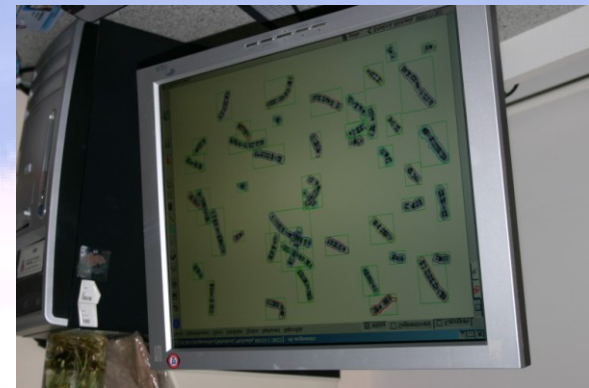

METODY KLASICKÉ CYTOGENETIKY

hodnocení

ke třídění chromosomů a sestavení karyotypu lze využít počítačového programu Lucia

světelný mikroskop
s CCD kamerou
napojený na počítač

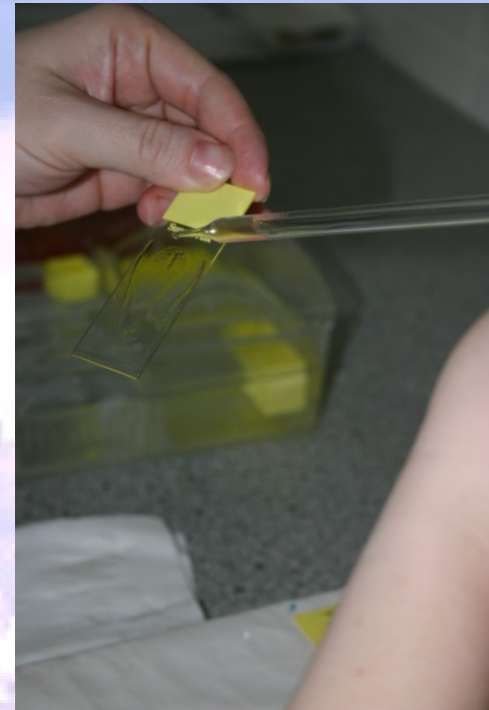

METODY KLASICKÉ CYTOGENETIKY

zpracování suspenze

- **vykapání suspenze** na mokrá podložní sklíčka (pro některá vyšetření (FISH))

METODY MOLEKULÁRNÍ CYTOGENETIKY hodnocení

chromosomy fluorescenčně značené hodnotíme ve **fluorescenčním mikroskopu**, zdroj světla - **krátkovlnná část spektra** (např. rtuťová výbojka)

speciální filtry

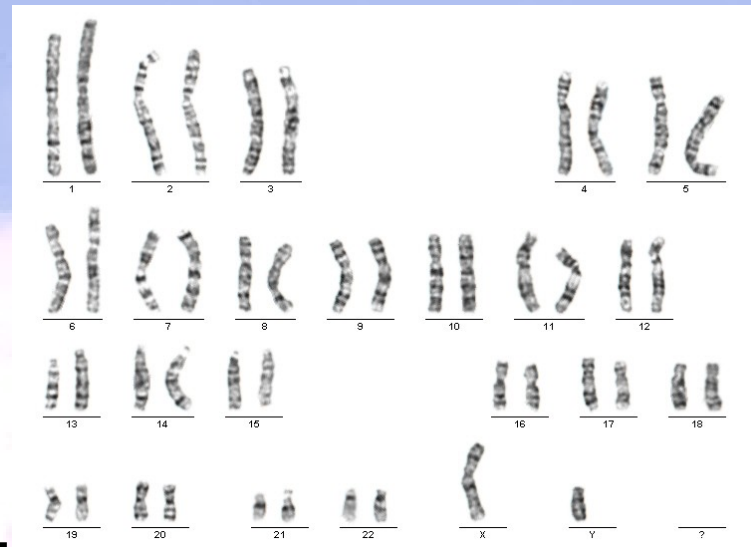

zdroj krátkovlnného
vysokoenergetického záření

CHROMOSOMY V PRAXI

karyotyp

- **soubor chromosomů** jedince nebo buňky, označujeme **počet** chromosomů, **typ pohlavních chromosomů** a případné **aberrace** (zápis karyotypu např. 46,XY)
- normální lidský karyotyp se skládá ze **46 chromosomů**, z toho **22 párů autosomů** (nepohlavních chromosomů) a **2 gonosomů** (pohlavních chromosomů)
- chromosomový pár je tvořen **homologními** chromosomy, z nichž jeden je zděněn od otce a druhý od matky, nepárové chromosomy jsou **nehomologní** (somatické diploidní buňky)

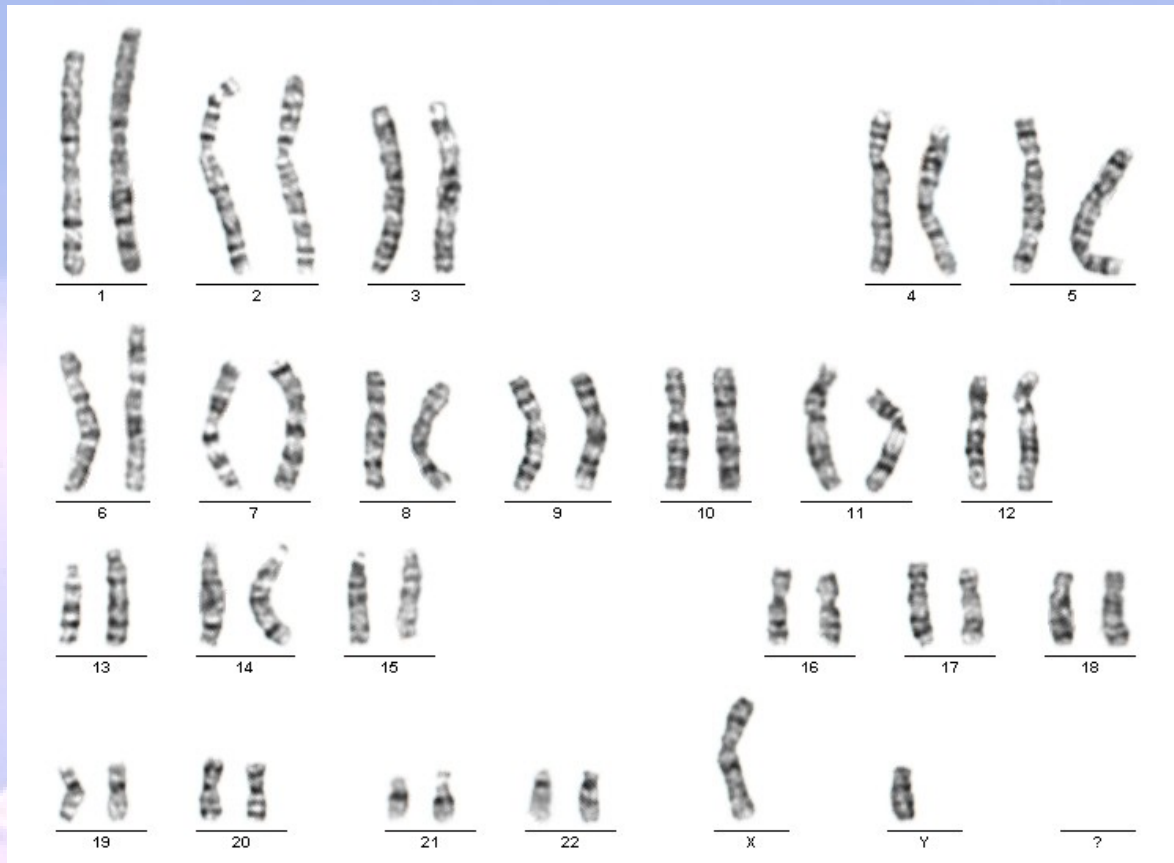

obrázek = utříděný soubor chromosomů jednoho jádra, který vypovídá o chromosomech i v ostatních buňkách pacienta

CHROMOSOMY V PRAXI

normální mužský karyotyp

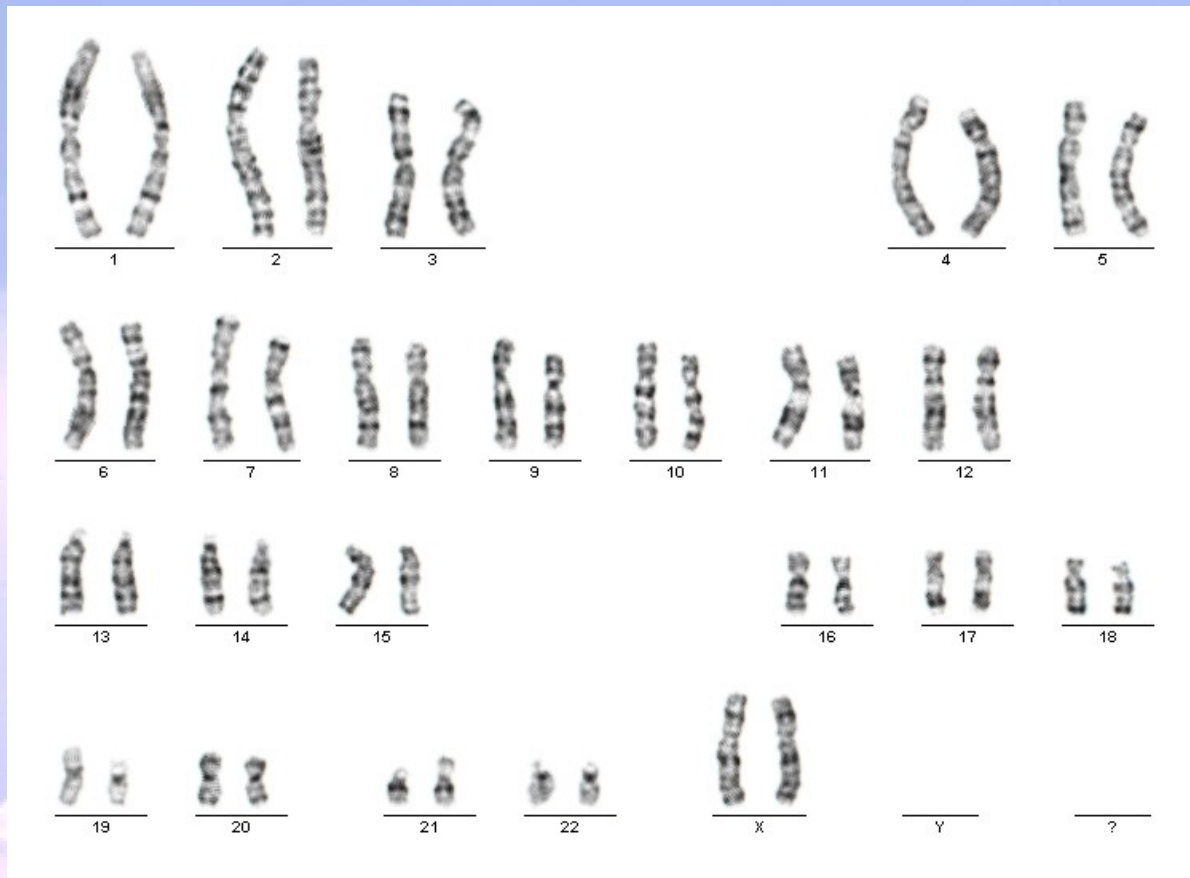
46,XY

CHROMOSOMY V PRAXI

normální ženský karyotyp

46,XX

CHROMOSOMOVÉ ABERACE (CHA)

Cílem cytogenetického vyšetření je zjištění **přítomnosti / nepřítomnosti** patologických chromosomových změn (aberrací)

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE

stanovení karyotypu

ZÍSKANÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE

(v souvislosti s onkologickým onemocněním)

stanovení karyotypu maligních klonů

u obou typů vyšetření je metodou 1. volby vyšetření karyotypu / karyotypu maligních klonů metodou **G – pruhování chromosomů**.

VROZENÉ/ZÍSKANÉ ABERACE

vrozené – vznik *de novo* - poruchy v procesu **meiózy**
(tvorby gamet z primárních oocytů a spermatocytů)
- **zděděné** – potomci rodičů – nositelů balancovaných
přestaveb

získané u onkologických pacientů – souvisí se vznikem
a progresí onkologického onemocnění (poruchy dělení somatických
buněk), vyšetřujeme buňky postižené nádorovým bujením

Získané v souvislosti s **působením mutagenních faktorů prostředí**
na člověka – práce v riziku (záření, chemické látky), léky, virové infekce
- **speciální typ vyšetření, bude vysvětleno samostatně v závěru prezentace**
chromosomy obarvené po celé délce, metoda klasické cytogenetiky

POČETNÍ ZMĚNY (aberrace) počet chromosomů v karyotypu jiný než 46

Ize spolehlivě odhalit metodou **G – pruhování chromosomů**

STRUKTURNÍ ZMĚNY (aberrace) počet chromosomů většinou zachován, ale změna struktury chromosomů

(změna lokalizace, ztráta, nadbytek genetického
materiálu)

Ize odhalit metodou **G-pruhování chromosomů** u větších aberrací (v rámci rozlišovací schopnosti metody), menší změny (např. mikrolece) lze detekovat metodami **molekulární cytogenetiky**

POČETNÍ A STRUKTURNÍ ABERACE vrozené a získané u onkologických pacientů

- **početní abnormality**
- polyploidie (hypo – hyper – ploidie) – získané (onko),
vrozené (krátké přežití)
- abnormality počtu chromosomů v páru
- aneuploidie (trisomie, monosomie)- vrozené i získané (onko)
- **strukturní abnormality**
- translokace, inverze, delece, duplikace, inserce, zvláštní
typy chromosomů – vrozené i získané (onko)
- amplifikace (mnohonásobné zmnožení onkogenu, detekovatelné cytogeneticky)
– pouze získané (onko)

ROZDÍLY MEZI VROZENÝMI CHA A ZÍSKANÝMI CHA U ONKOLOGICKÝCH PACIENTŮ

Většinu změn lze zařadit do **stejných kategorií chromosomových aberací** (aneuploidie, translokace....), ale konkrétní změny jsou **specifické (jiné)** u pacientů, které vyšetřujeme v souvislosti s dědičnými změnami v karyotypu a u onkologických pacientů

Rozdílný význam vyšetření vrozených aberací a získaných v souvislosti s onkologickým onemocněním:

- u pacientů s **poruchami fertility** a u pacientů se **stigmatizací** či **zdravotními, vývojovými ad. problémy** nás zajímá **otázka dědičnosti chromosomových změn** (jsou možnosti léčby příznaků onemocnění, ale samotné vrozené chromosomové aberace léčbou nevymizí)
- u **onkologických pacientů** vyšetřujeme buňky postižené nádorovým bujením, v souvislosti s onemocněním vznikají chromosomové změny. Cytogenetické vyšetření pomáhá **zpřesnit diagnózu, stanovit prognózu onemocnění a monitorovat úspěšnost léčby** (záchrana života pacienta, otázka dědičných genetických predispozic – jiná problematika)
  - některé translokace – vznik fúzních genů, jejichž produkty mají změněnou funkci podporující nebo způsobující nádorové bujení
  - některé chromosomové změny souvisejí s horší/ lepší/ střední prognózou

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

KARYOTYP BALANCOVANÝ

(genetický materiál nechybí ani nepřebývá)

- balancované **strukturní** přestavby
(translokace, inverze)

KARYOTYP NEBALANCOVANÝ

(část genetického materiálu chybí a část přebývá, event. je možné pouze chybění nebo pouze nadbytek genetického materiálu)

- **početní** dysbalance (celé chromosomy)
- nebalancované **strukturní** přestavby
(nebalancovaní **potomci** rodičů s balancovanou přestavbou, delece, duplikace vzniklá **de novo**)

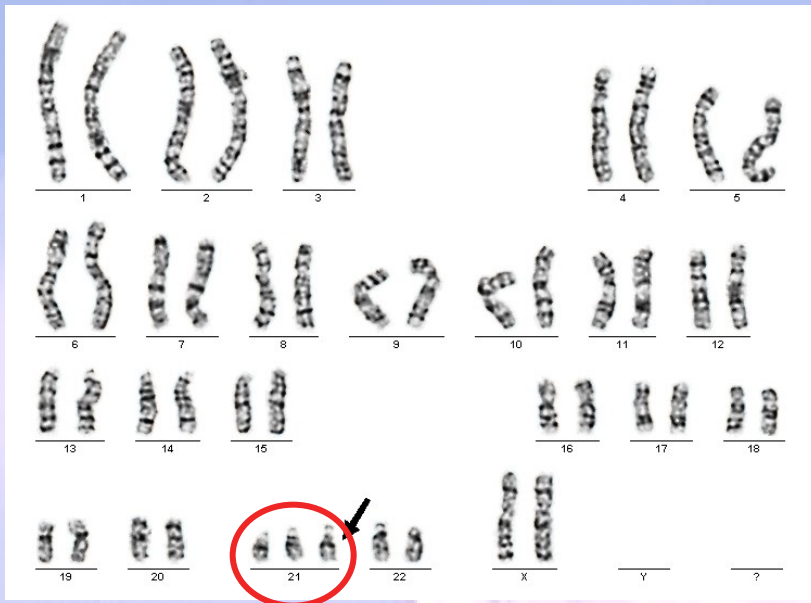
Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

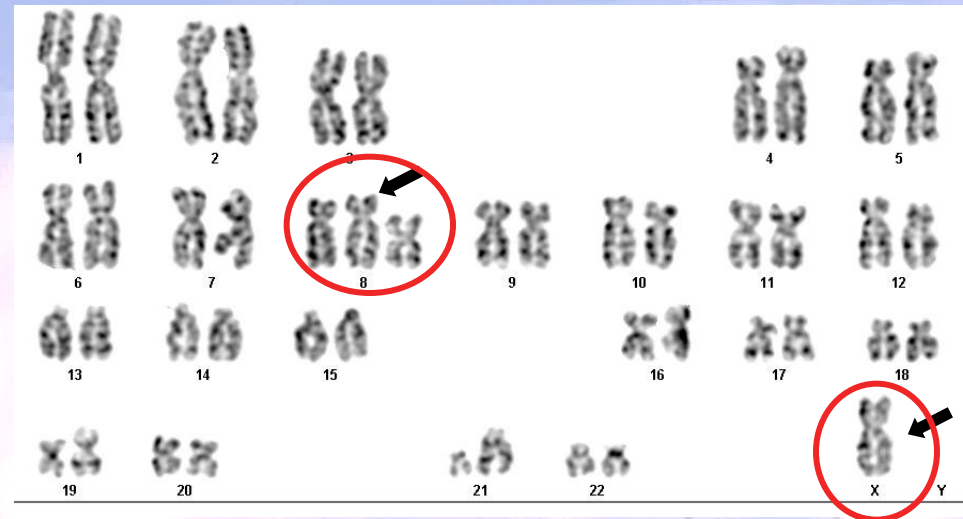
VROZENÉ / ZÍSKANÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE - příklady

početní změny – aneuploidie – trisomie, monosomie
nebalancovaný karyotyp

G-pruhování chromosomů (klasická cytogenetika)

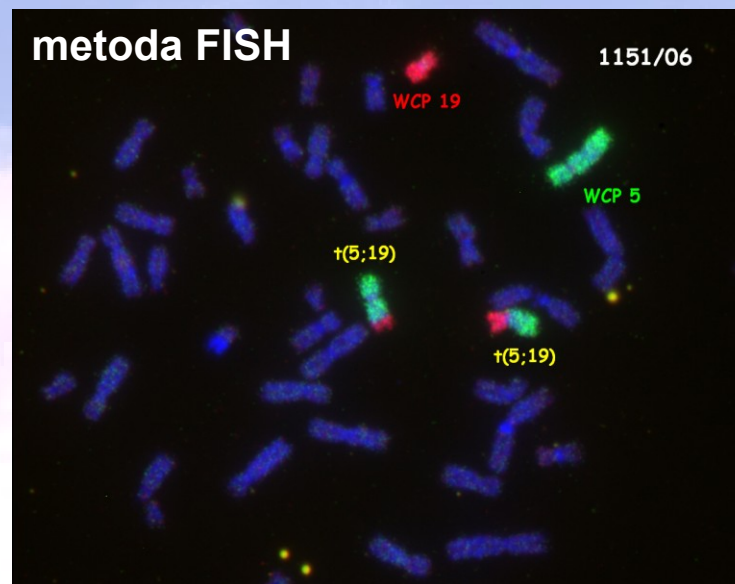
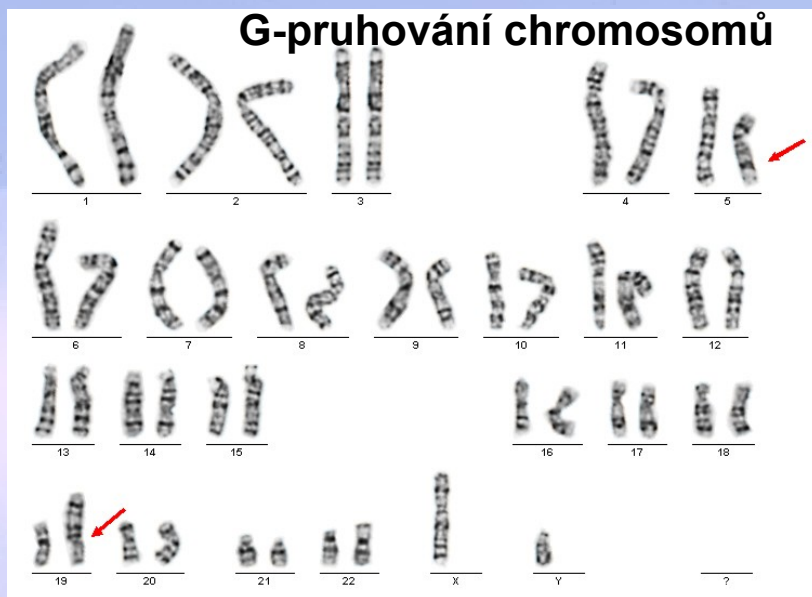
Downův syndrom 47,XX,+21
vrozená chromosomová aberace

46,X,-X,+8, t(8;21),t(19;21)
onkologický pacient
získané chromosomové aberace

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA) - příklady

strukturní změny – balancované přestavby
– např. reciproká translokace
balancovaný karyotyp

46,XY,t(5;19)(q15;p12),22ps+

nositelé vrožených balancovaných přestaveb většinou nemají žádné změny fenotypu

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

**strukturní změny – vztah mezi balancovanou
a zděděnou formou nebalancované přestavby**
– přenos na potomky
- reciproká translokace, inverze

- **translokace a pericentrické inverze** u svých nositelů většinou nezpůsobují abnormální fenotyp
- **vysoké riziko vzniku nebalancovaných gamet – samovolné aborty**
- **narození postižených dětí (nebalancovaný karyotyp** - parciální monosomie jednoho a parciální trisomie druhého chromosomu)

Možné typy gamet rodiče s balancovanou translokací :

- bez přestavby (normální haploidní sada chromosomů)
- s balancovanou přestavbou (oba translokované chromosomy)
- s nebalancovanou přestavbou (1 část translokace) !!!!!!!!!!!!!

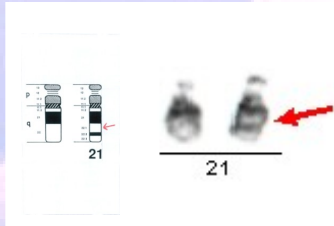
VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

strukturní změny

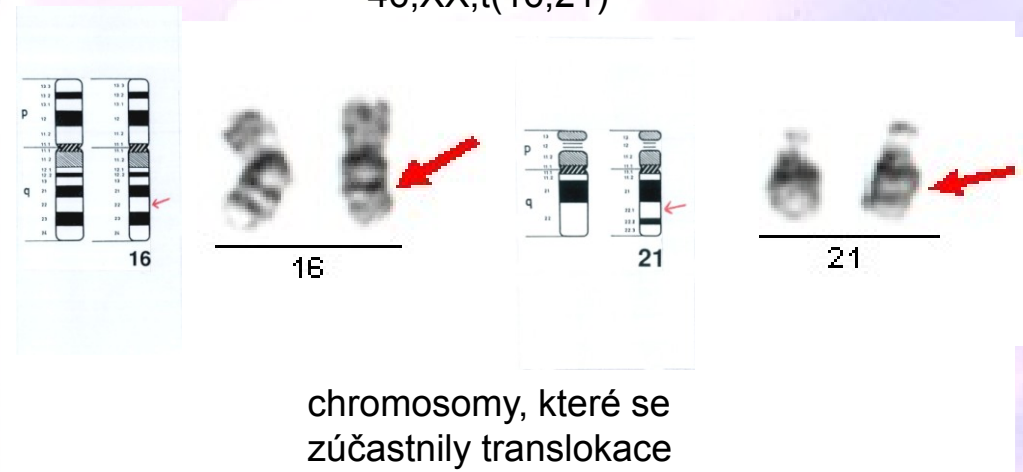
**– např. translokace - derivovaný chromosom
vztah mezi balancovaným karyotypem
a zděděnou formou nebalancovaného karyotypu**

nebalancovaný karyotyp (parciální monosomie jednoho a parciální trisomie druhého chromosomu) – potomek rodiče – nositele balancované translokace

**dítě s nebalancovaným
karyotypem**
46,XY,der(21)t(16;21)mat

karyotyp matky
46,XX,t(16;21)

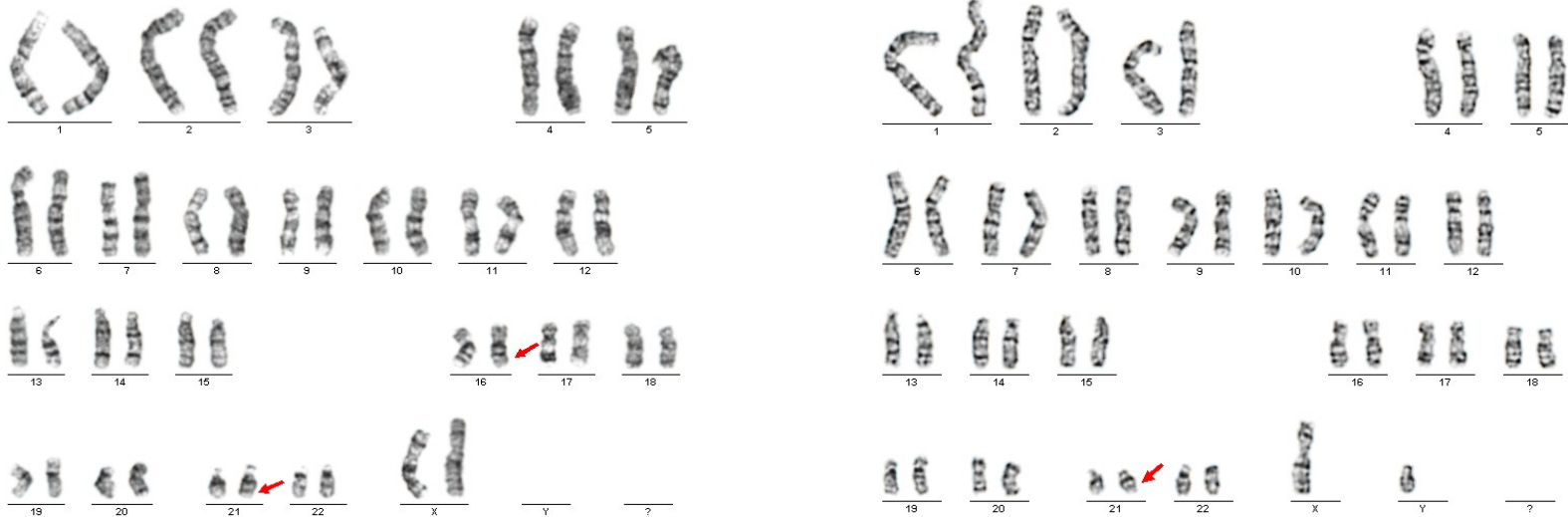
VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

strukturní změny

– např. translokace - derivovaný chromosom
vztah mezi **balancovaným karyotypem**

a zděděnou formou nebalancovaného karyotypu

G-pruhování chromosomů (klasická cytogenetika)

rodič

46,XX,t(16;21)(q22;q22.1)

potomek

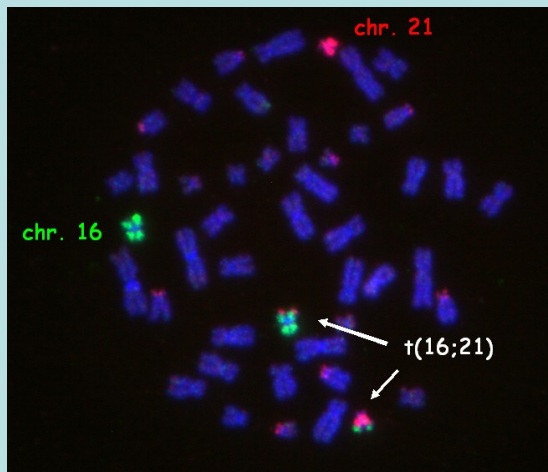
46,XY,der(21)t(16;21)(q22;q22.1)mat

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

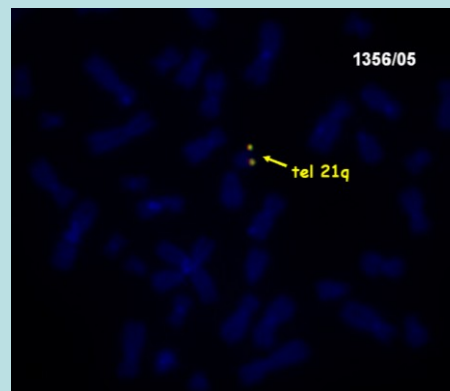
strukturní změny

– např. translokace - derivovaný chromosom
vztah mezi balancovaným karyotypem
a zděděnou formou nebalancovaného karyotypu

matka

potomek

1356/05

potvrzení translokace u matky a derivovaného chromosomu u dítěte
metodou molekulární cytogenetiky - **FISH**

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

strukturní změny – nebalancované aberace
– např. koncová delece *de novo*

G-pruhování chromosomů (klasická cytogenetika)

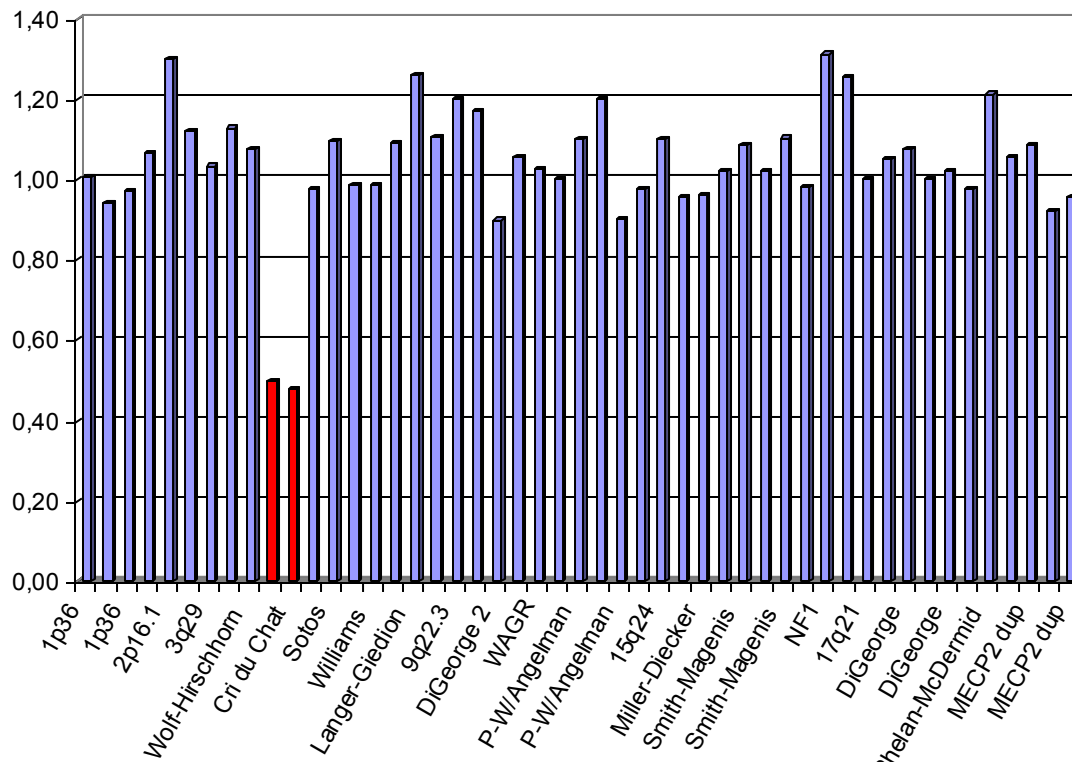

46,XX,del(5)(p14.1)

syndrom Cri du Chat

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

strukturní změny – nebalancované aberace
– např. koncová delece de novo

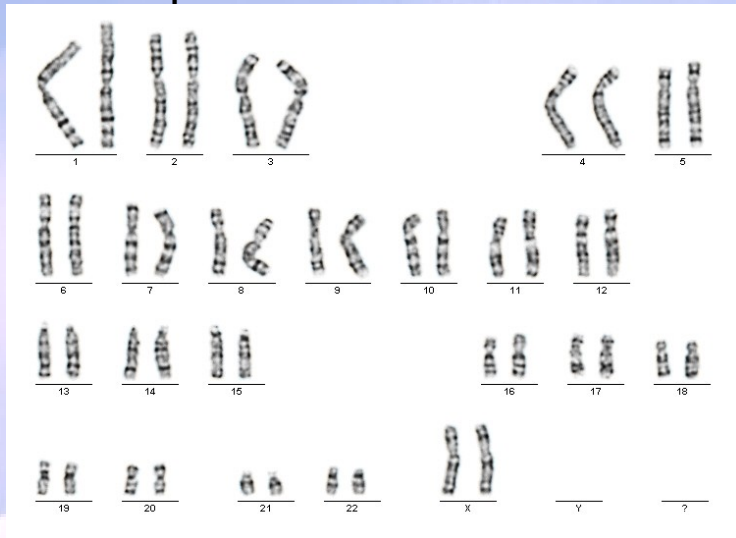
metoda MLPA (metoda molekulární cytogenetiky) – potvrzení nálezu

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

**strukturní změny – nebalancované aberace
mikrodelece**

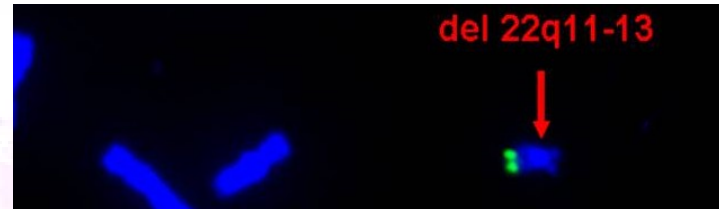
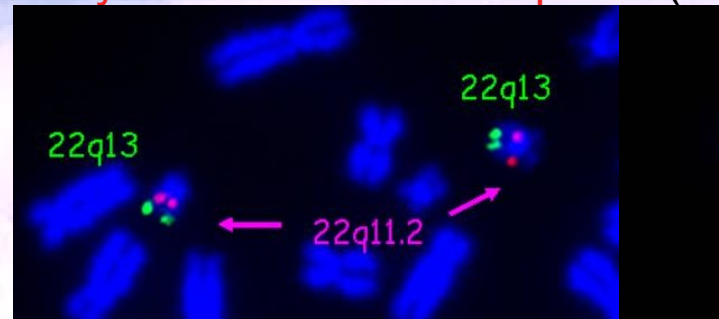
(pod rozlišovací schopností vyšetření chromosomů s G – pruhy)

vyšetření metodami
klasické cytogenetiky
G-pruhování chromosomů

normální karyotyp 46,XX

vyšetření metodami
molekulární cytogenetiky
– **vyšší rozlišovací schopnost (FISH)**

nalezena delece na 22. chromosomu
v oblasti 22q11-13 (Di George syndrom – VSV)

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

**strukturní změny – suspektně balancované přestavby
(apparently balanced rearrangement)**

Přestavby se jeví jako balancované (dostupnými metodami nebyla nalezena ztráta ani nadbytek genetického materiálu), ale pacient je postižen.

Možný důvod – vyřazení genu z funkce, dysregulace genu, přítomnost kryptických komplexních chromosomových přestaveb v místech zlomů na chromosomech.

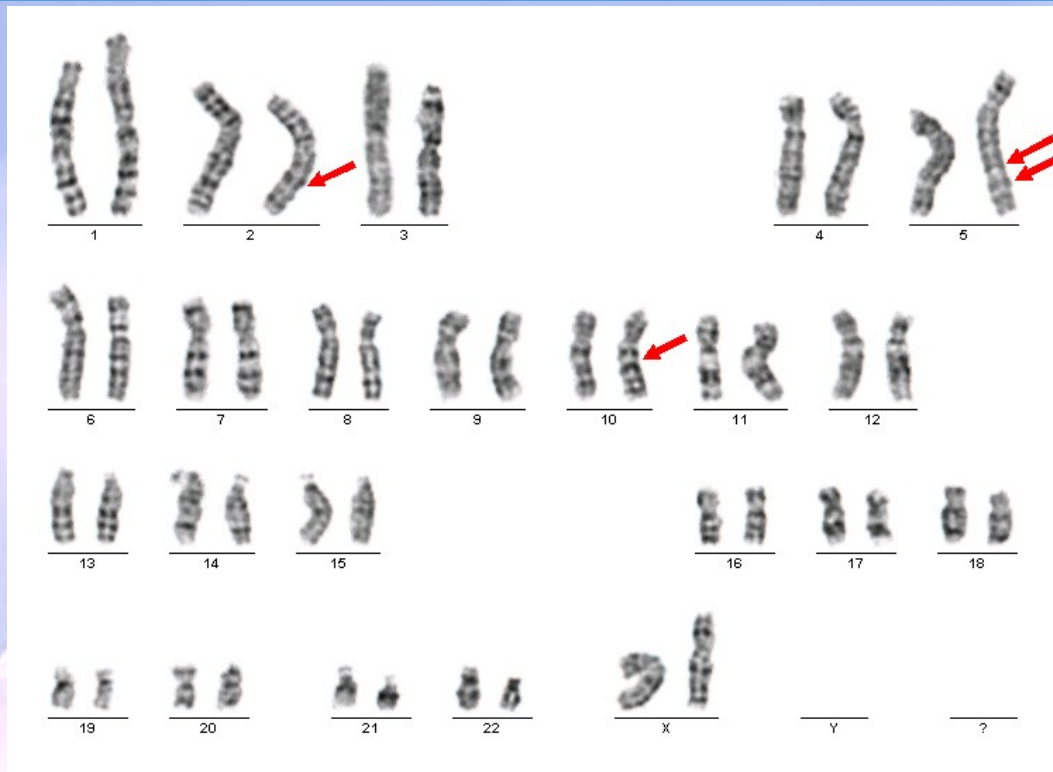
Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

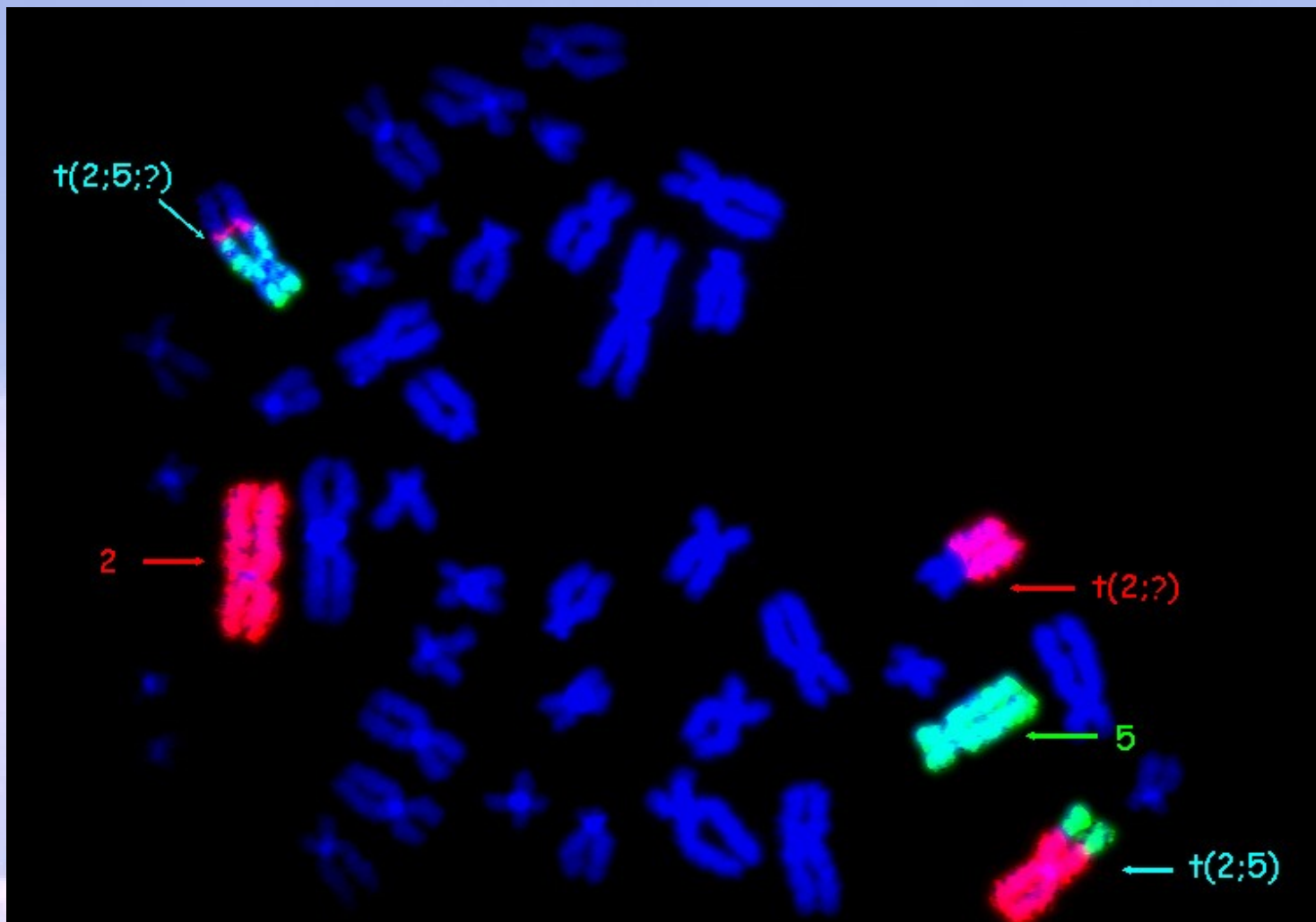
komplexní strukturní přestavby

46,XX,der(2)t(2;5),der(5)t(2;5;10),der(10)t(2;10)de novo
suspektně balancovaná translokace

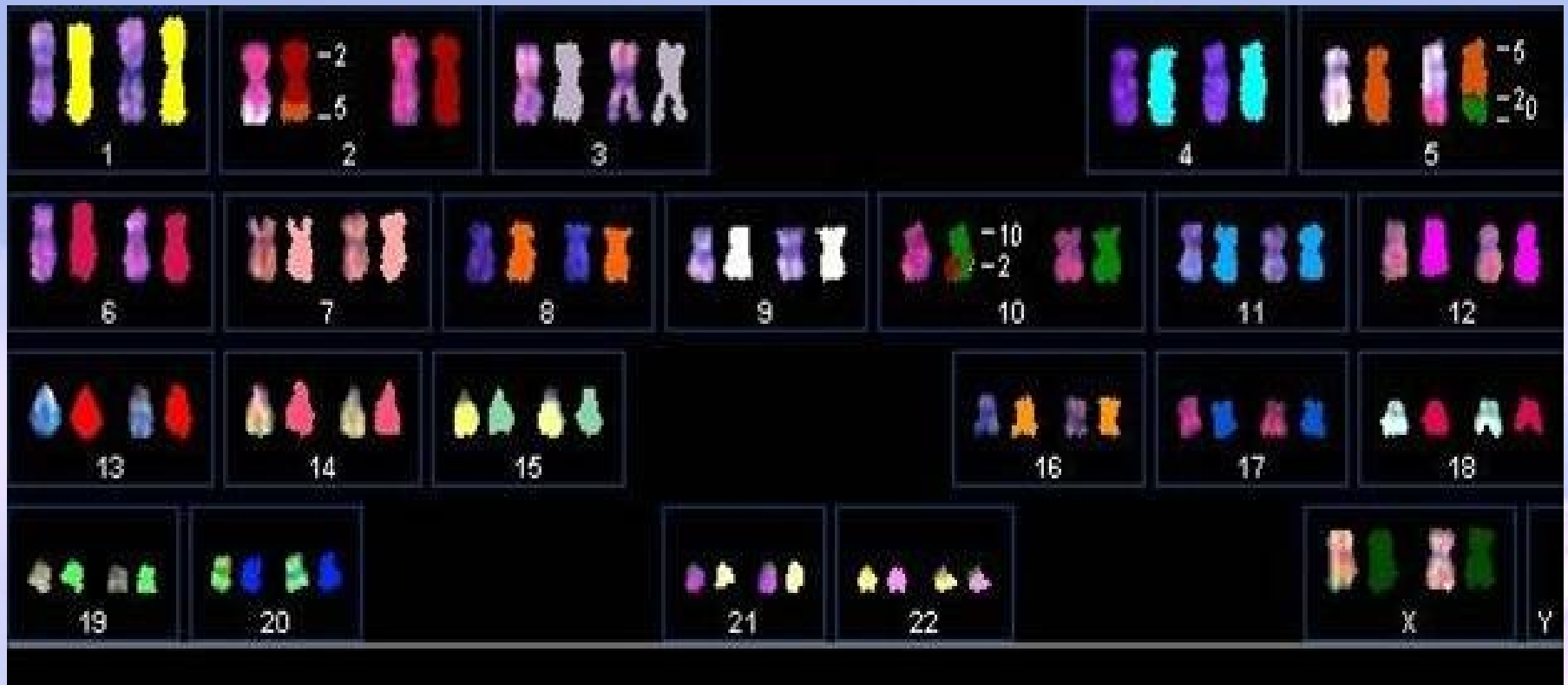
Diskrétní stigmatizace, těžká PMR,
neprospívání

FISH: WCP 2, 5

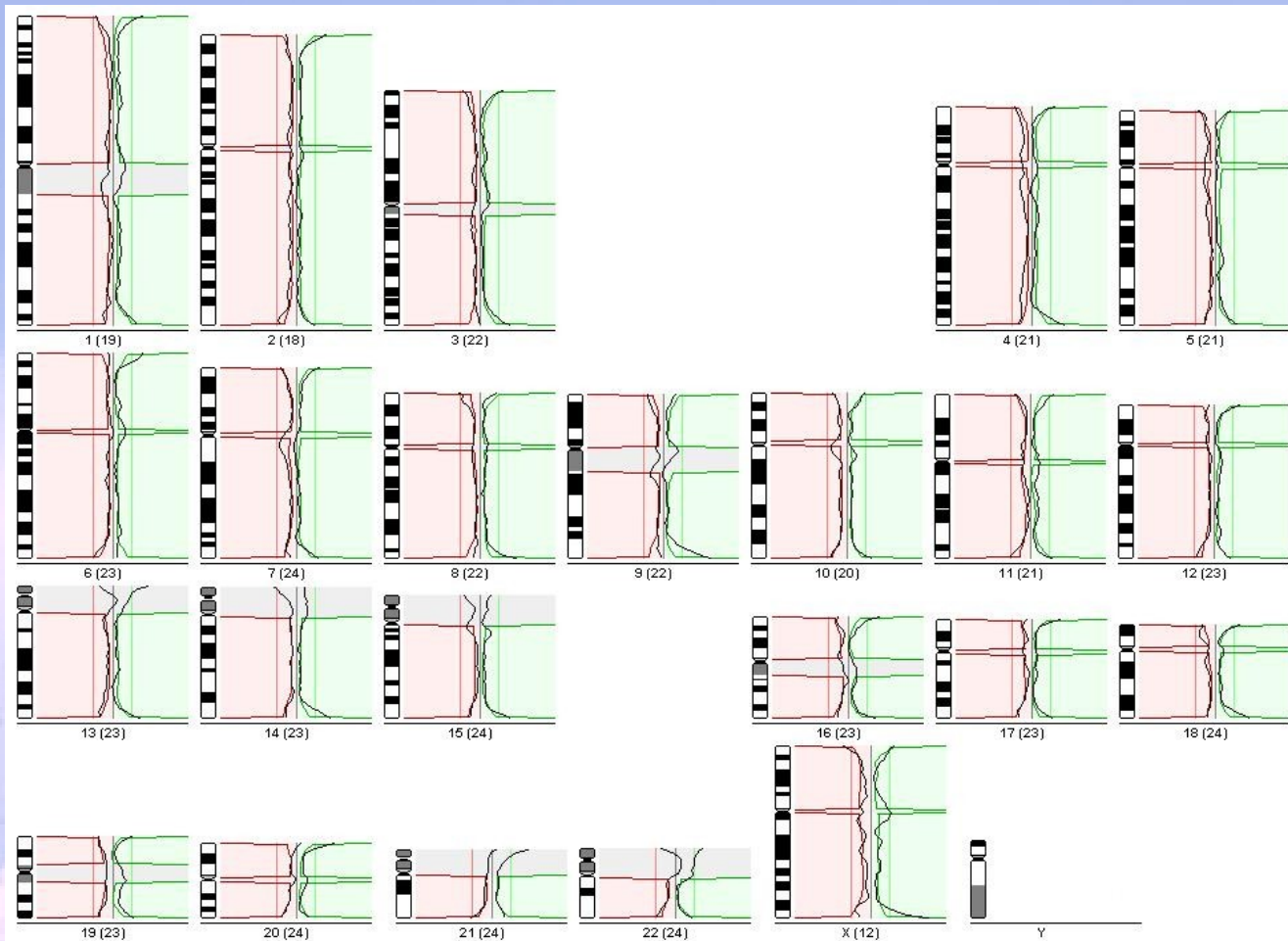

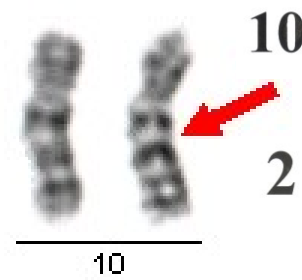
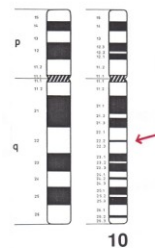
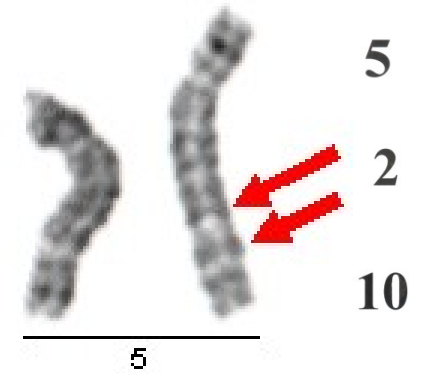
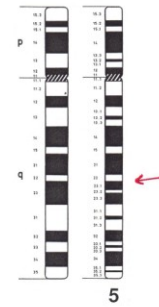
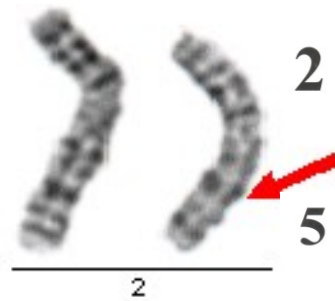
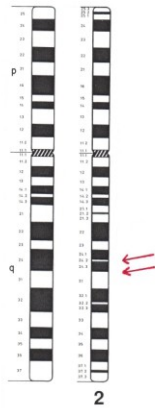
SKY: t(2;5),t(2;5;10),t(2;10)

HR-CGH: negativní suspektně balancovaná chromosomová přestavba

der(2)t(2;5) der(5)t(2;5;10)
der(10)t(2;10)

CHROMOSOMOVÉ ABERACE

komplexní strukturní přestavby

ZÁVĚR

- složité (komplexní) chromosomové přestavby nelze vyšetřit pouze metodami klasické cytogenetiky (G – pruhování chromosomů), nutné vyšetřit metodami molekulární cytogenetiky (SKY, CGH)

46,XX,der(2)t(2;5),der(5)t(2;5;10),der(10)t(2;10)de novo
suspektně balancovaná translokace

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

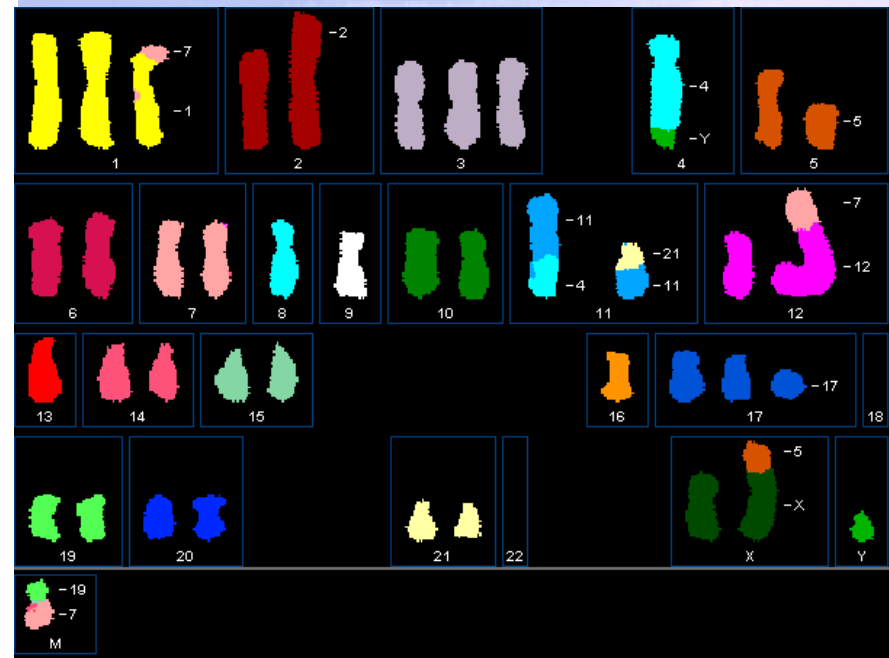
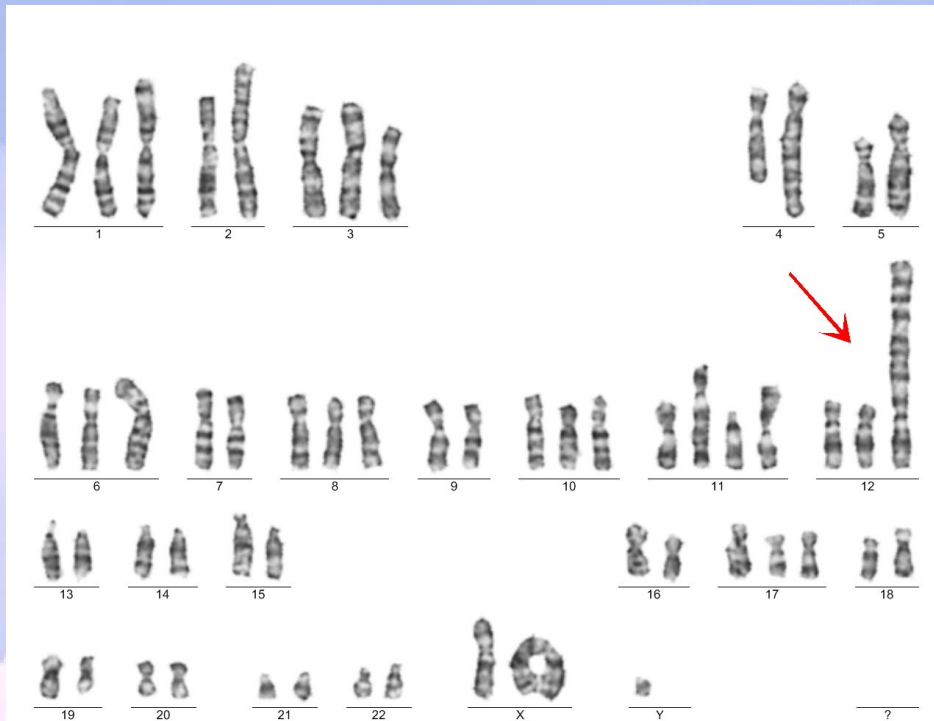

ONKOCYTOGENETIKA

komplexní karyotyp

56,XY,der(X)t(X;5),+der(1),add(2),+3,der(4)t(4;?),+6?,+8,
+10,der(11),+der(11)t(11;21)?,+der(11),+der(12)t(7;12)
qdp(12p),+17,der(18)

smíšený germinální tumor

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA) MOZAICISMUS

- má – li osoba chromosomovou abnormalitu, bývá většinou aberace přítomna ve všech jejích buňkách
- **mozaicismus = v těle jedince jsou přítomny 2 nebo více linie buněk s odlišnou chromosomovou konstitucí**
  - **nejčastější výskyt mozaiky gonosomů (poruchy fertility)**
45,X[6]/47,XXX[4]/46,XX[190]
  - mozaika autosomů
    - mozaika linie s normálním karyotypem s linií s Downovým syndromem
47,XY,+21[172]/46,XY[28]
    - např. linie s normálním karyotypem s linií s monosomií chromosomu 18
45,XX,-18[10]/46,XX,r(18)[190] – velmi zřídka
- ve formě mozaiky mohou být přítomny **numerické aberace i strukturní přestavby**, početní se vyskytují častěji
- nejčastější příčinou mozaicismu je **nondisjunkce v časném postzygotickém mitotickém dělení** (např. ztráta chromosomu č.21 z buňky zygoty s trisomií tohoto chromosomu)

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA) DEFINICE MOZAIKY

Jedinec nebo tkáň obsahuje 2 nebo více geneticky odlišných buněčných klonů pocházejících z **jediné zygoty**, které vznikly v důsledku mutace nebo **nondisjunkce** na různých úrovních postzygotického dělení (mitotického dělení).

(Chiméra – buňky jedince pocházejí z více zygot.)

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA) MOZAICISMUS - gonosomy

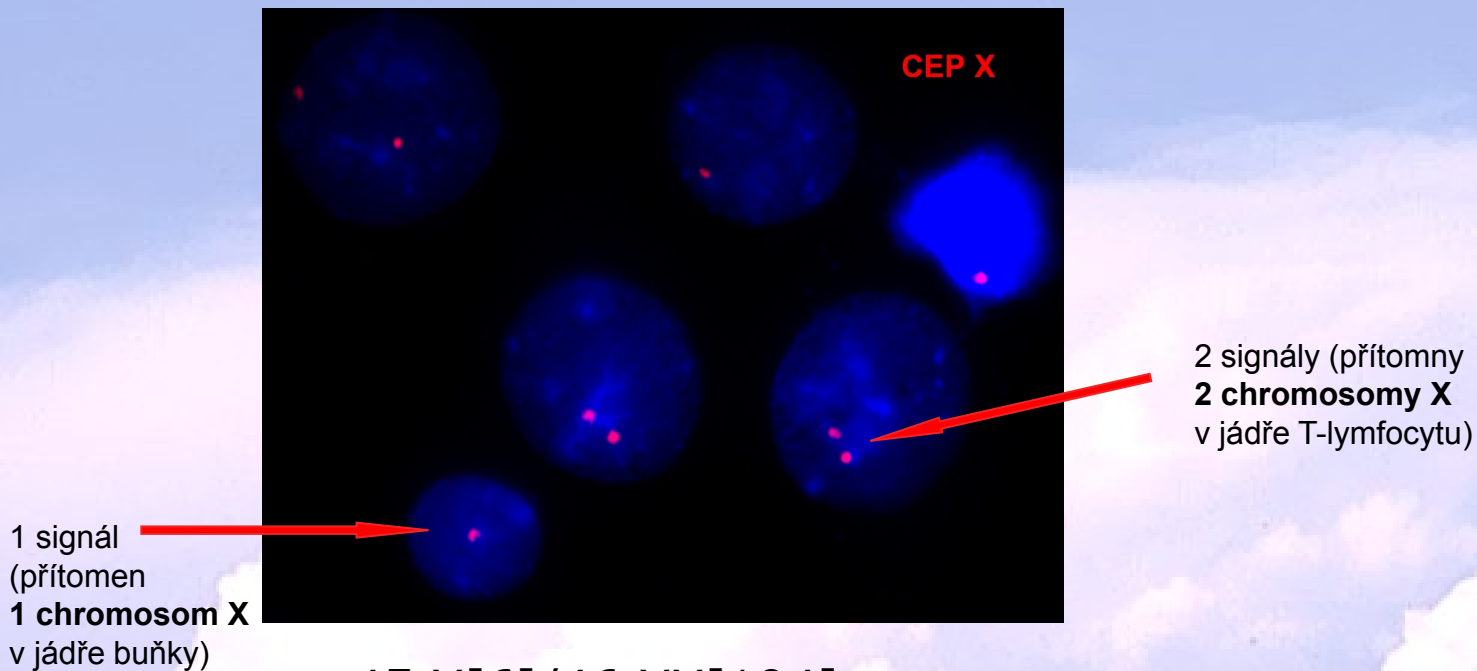

45,X[6]/46,XX[194]

10-30 mitóz hodnotíme z chromosomů s G-pruhy, zbytek vyšetření metodou FISH z interfázních jader
3% hraniční patologický nález

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA) MOZAICISMUS - gonosomy

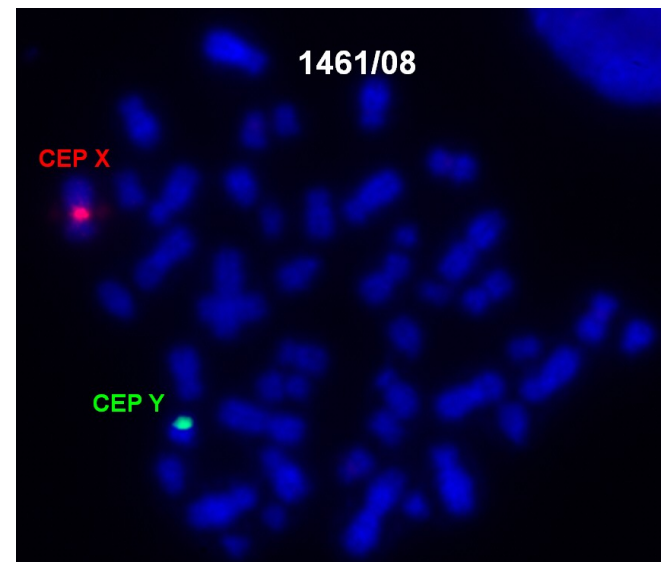

45,X[6]/46,XX[194]

vyšetření % zastoupení jednotlivých linií buněk v periferní krvi
pacientky metodou FISH z interfázních jader
(3% zastoupení buněčné linie 45,X)

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

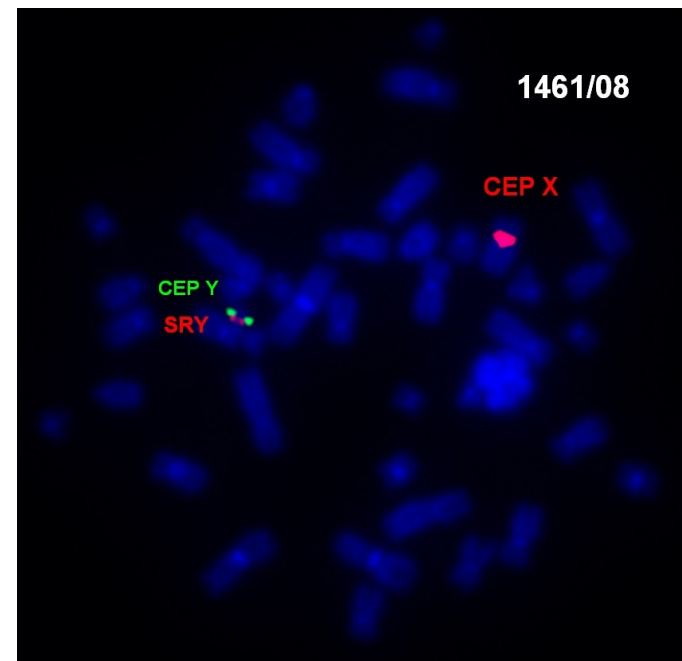
MOZAICISMUS – kombinace početní a strukturní aberace

buněčná linie 46,X,r(Y)?

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

MOZAICISMUS – kombinace početní a strukturní aberace

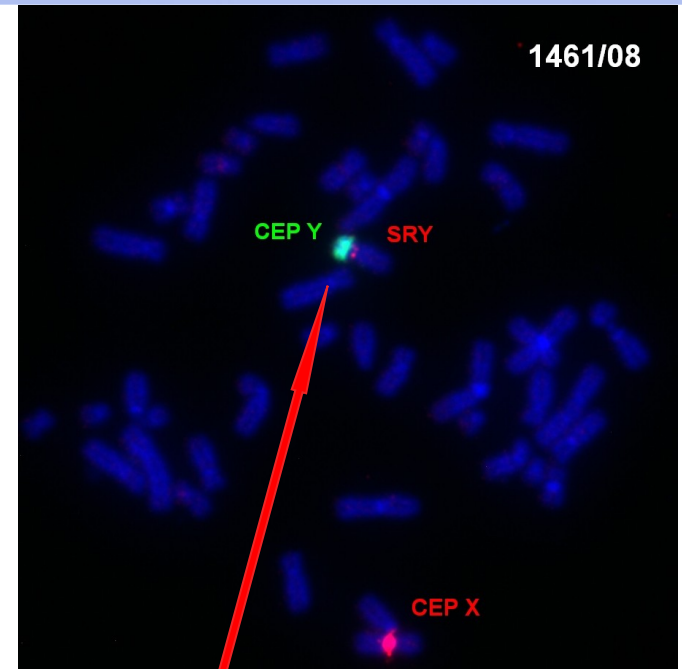
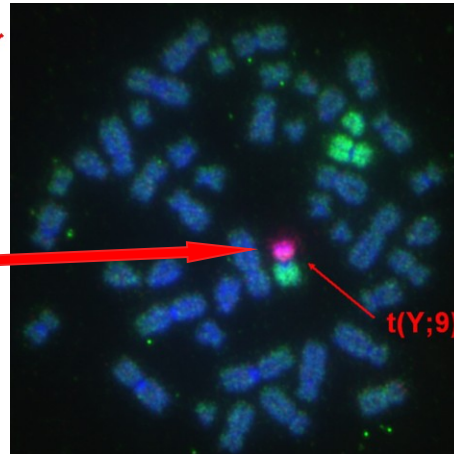
buněčná linie 46,X,mar(Y)?

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

MOZAICISMUS – kombinace početní a strukturní aberace

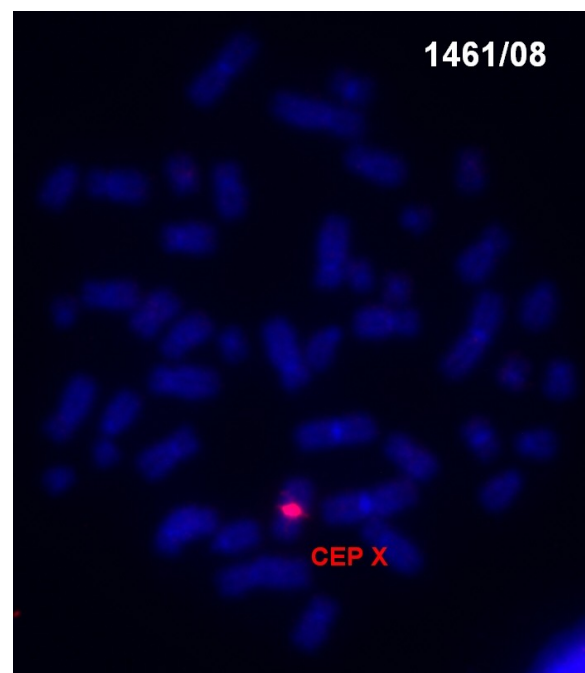
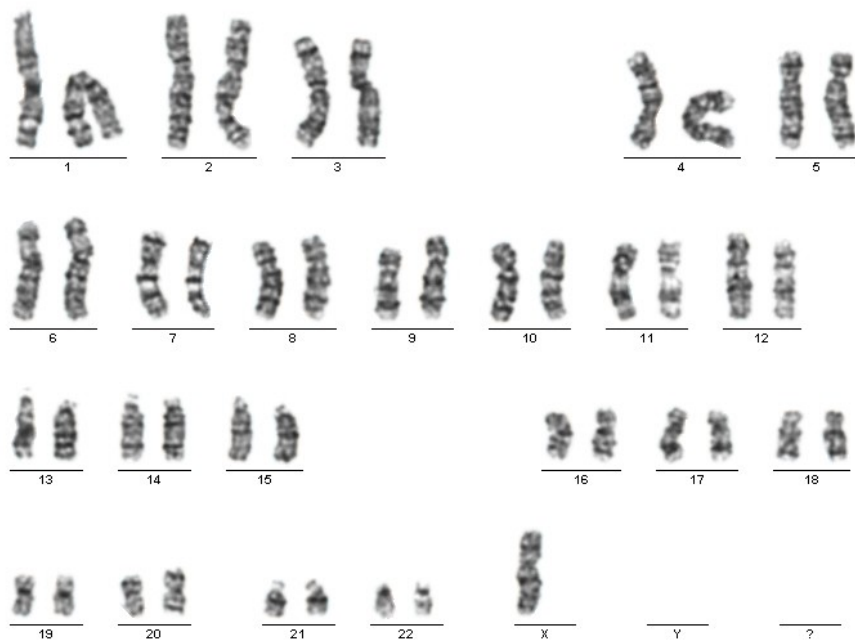
buněčná linie 46,X,t(Y;9)(p11?;q12?)

t(Y;?), přítomna oblast SRY
buněčná linie

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

MOZAICISMUS – kombinace početní a strukturní aberace

buněčná linie 45,X

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA)

MOZAICISMUS – kombinace početní a strukturní aberace

složitý zápis i interpretace složitých karyotypů v mozaice

Karyotyp – chromosomy s G - pruhy:

46,X,r(Y)?[5]/46,X,t(Y;9)(p11.32?;q12?)[4]/45,X[1]

Nálezy metodou FISH:

Vyšetření na interfázních jádrech:

XY [120]

X [70]

Vyšetření na mitózách:

t(Y;?), přítomna oblast SRY [26]

X + marker z chromosomu Y, oblast SRY přítomna [17]

X [7]

Vytvořilo Oddělení lékařské genetiky FN Brno

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA) MOZAICISMUS - význam

- je **obtížné posoudit** význam nálezu mozaiky
  - záleží na typu chromosomové abnormality
  - význam má % zastoupení linie s patologickým karyotypem
  - % zastoupení jednotlivých buněčných linií může být v různých tkáních rozdílné (vyšetření z periferní krve, stěru z bukalní sliznice pro ověření a porovnání)
  - v mitózách získaných z T-lymfocytů periferní krve lze pozorovat ztrátu jednoho chromosomu X u žen a chromosomu Y v buňkách u mužů v souvislosti s věkem

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA) MOZAICISMUS – prenatální diagnostika

- riziko vzniku **pseudomozaiky kultivačního původu**, potíže při interpretaci (kultivace 2 paralelních kultur, opakovaný odběr)
- vyšetření **choriových klků – extraembryonální tkáň, častý výskyt mozaikových karyotypů** (mitotická nondisjunkce) – diskrepance v nálezech u embrya a extraembryonální tkáni (embryo má kontrolní mechanismy limitující dělení abnormálních buněk, v choriu se abnormální buňky dělí)

VROZENÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (VCA) MOZAICISMUS – prenatální diagnostika

- CVS – diskrepance v karyotypu embrya a extraembryonální tkáně
- vznik mozaiky v blastocystě před diferenciací na embryo a extraembryonální tkáň – mozaika přítomna v obou
  - vznik mozaiky v pozdějším stádiu v embryu nebo v extraembryonální tkáni (častěji) – mozaika přítomna jen tam, kde vznikla

placentární mozaicismus – zdroj falešně pozitivních výsledků

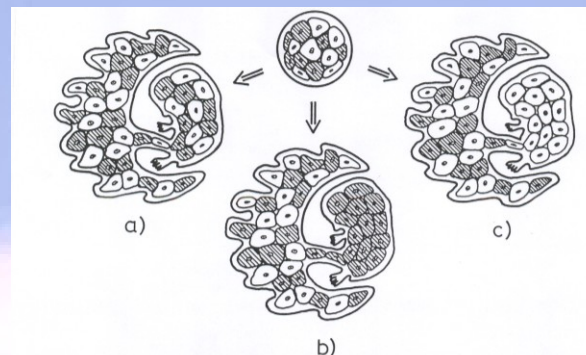
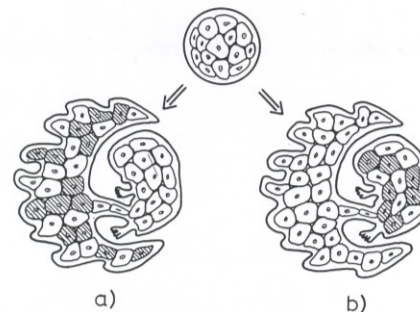

Fig. 1. Diagrammatic representation of the development of a mosaic morula resulting in a conceptus with chromosomal mosaicism involving both the chorion and the embryo; b, c conceptus with a nonmosaic embryo and mosaicism confined to the chorion

ZÍSKANÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE (u onkologických pacientů) MOZAICISMUS

- nádorové buňky tvoří klony
- **klon - skupina geneticky identických buněk**
(v organismu pacienta se může nacházet více buněčných klonů)
(stanovení karyotypu maligních klonů)

ZÍSKANÉ CHROMOSOMOVÉ ABERACE

(vliv mutagenních faktorů prostředí)

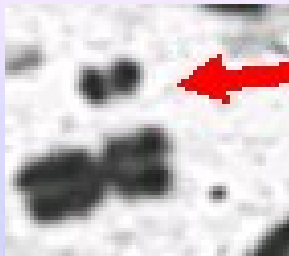
- vlivem mutagenních faktorů prostředí dochází na chromosomech ke změnám (zlomy, vznik di-, tricentrických chromosomů, ring chromosomů ad.)

– **nacházíme různé změny v různých buňkách**

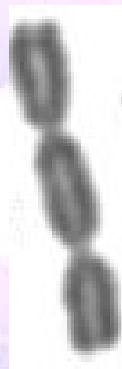
(v každé buňce jinou – nejedná se o mozaiku, ale o náhodné změny)

(stanovení % aberantních buněk, hraniční patologie opakovaně 5% ab. b.)

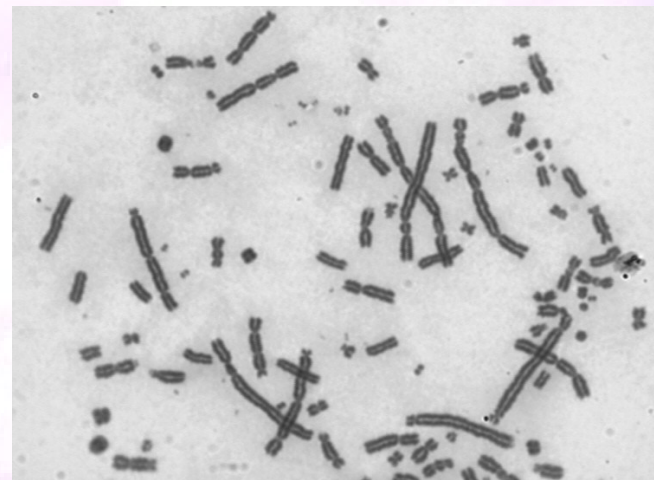
vyšetření z periferní krve

chrB

dic

děkuji za pozornost

